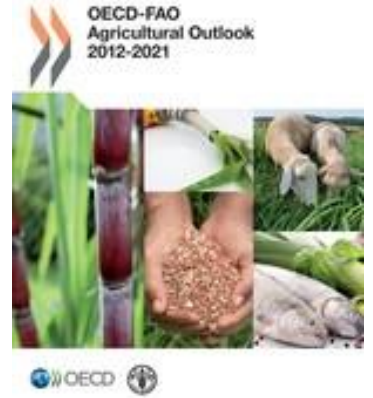

OECD *Multilingual Summaries*

OECD-FAO Agricultural Outlook 2012

Summary in Hebrew

לקריאת הגרסה האנגלית המלאה:

10.1787/agr_outlook-2012-en

תחזית OECD-FAO לחקלאות 2012

תקציר בעברית

• זוהי המהדורה ה-18 של ה"תחזית לחקלאות", והשמינית במספר הנערכת במשותף עם ארגון המזון והחקלאות של האו"ם (FAO).

• היא משלבת בתוכה את המומחיות של שני הארגונים בתחומי הסחורות הבסיסיות (קומודיטיס) והמדיניות והיכרותם המעמיקה עם המצב במדינות שונות, וכן מידע ממדינות חברות שתרמו למהדורה. הדו"ח מציג מגמות בשוק העולמי לשנים 2012-2021 בתחומים הבאים: דלקים אורגניים, דגנים, גרעיני שמן (oilseeds), סוכר, בשרים, מוצרי דגה ומוצרי חלב. כמו כן מכיל הדו"ח הערכה של התפתחויות מן העת האחרונה והתייחסות לסוגיות מפתח ותחומי אי-ודאות בשוקי הסחורות הבסיסיות הללו.

• שיטת מידול שפותחה במשותף, על בסיס מודל ה-AGLINK של ה-OECD ומודל ה-COSIMO של ה-FAO, מאפשרת עקביות בתחזיות. המהדורה הנוכחית מכילה פרק מיוחד על האתגר של הגברת שיעור הגידול בפריון החקלאי באופן בר-קיימא.

המחירים ירדו מתחת לרמות השיא שנרשמו לאחרונה, אך אינפלציה במחירי המזון עודנה מקור לדאגה במדינות מתפתחות

המהדורות האחרונות בסדרת "תחזית OECD-FAO לחקלאות" התמקדו במחירים הגבוהים והתנודתיים של סחורות בסיסיות חקלאיות (להלן: סחורות חקלאיות), והדגישו כי המחירים ירדו בד בבד עם תגובת השווקים אך יישארו על רמה גבוהה יותר מבעבר מכוח הימשכות הביקוש החזק והתייקרות העלויות בחלק מן התשומות. כצפוי, המחירים החלו לרדת, אך נותרו גבוהים יחסית. האינפלציה במחירי המזון ברמה הקמעונאית ירדה באופן משמעותי מנקודת השיא שלה ב-2008, והשפעתה על האינפלציה הכוללת התמתנה. עם זאת, שיעור האינפלציה במחירי המזון עודנו גבוה במדינות מתפתחות רבות ועדיין עולה על שיעור האינפלציה הכולל ברוב המדינות שנבחנו.

שיפורים בני-קיימא בפריון הם המפתח לעמידה בביקוש הגובר

תנודתיות מחירים עודנה מקור לדאגה, כאשר שונות ביבולים כתוצאה ממזג אוויר היא האיום העיקרי כל עוד המלאים נותרים נמוכים. לנוכח התאוששות בתפוקת הגידולים, חל שיפור מסוים במלאים, והשווקים נראים פחות סוערים ב-2012. סוגיית המפתח הניצבת בפני החקלאות העולמית היא כיצד להעלות את הפריון בצורה בת-קיימא יותר כדי לעמוד בביקוש הגובר למזון, מספוא, דלק וסיבים.

רמת המחירים הגבוהים יותר צפויה להימשך

המחירים הנומינליים של הסחורות הבסיסיות שהתחזית הנוכחית מתייחסת אליהן צפויים למגמת עלייה במהלך העשור הקרוב. המחירים הריאליים (המותאמים לאינפלציה) יישארו ברמות הנוכחיות או ירדו מתחת להן, אך צפויים להיות ב-10% עד 30% גבוהים יותר בממוצע ממחירי העשור הקודם.

עליית מחירי האנרגיה היא הנחת יסוד מרכזית

החקלאות הגלובלית קשורה יותר ויותר לשוקי האנרגיה. תחזיות מחירי הנפט הנלקחות בחשבון בהנחות המקרו-כלכליות גבוהות בכ-25 דולר ארה"ב בממוצע מאלה שבהן השתמשו בשנה שעברה (הן נעות בין 110 ל-140 דולר לחבית לאורך תקופת התחזית). מחירי הנפט הגבוהים יותר הללו הם גורם יסוד העומד בבסיס התחזיות לעלייה במחירי סחורות חקלאיות, בהיותם משפיעים לא רק על עלויות ייצור הקשורות לנפט אלא גם בהיותם מגדילים את הביקוש לדלקים אורגניים ולחומרי הזינה (feedstocks) החקלאיים המשמשים בייצורם.

אילוצי משאבים ועלויות גבוהות מגבילים את הגידול בייצור, למרות מגמת העלייה במחירים

למרות מחירים חזקים, צפוי קצב הייצור להאט. קצב הגידול בייצור החקלאי העולמי עלה על 2% לשנה בעשורים האחרונים, אך צפוי להאט ל-1.7% לשנה בעשור הקרוב. אילוצי משאבים גוברים, לחצים סביבתיים, העלויות הגבוהות יותר של תשומות מסוימות צפויים לרסן את תגובת ההיצע בכל האזורים כמעט. בהקשר זה, מציע מסמך התחזית הנוכחי להקדיש תשומת לב רבה יותר להגברת קצב עליית הפריון בחקלאות בדרכים בנות-קיימא.

מדינות מתפתחות ממשיכות להכתיב את ההתפתחויות בשוק

בהתבסס על הפוטנציאל הרב יותר שלהן להרחבת השטחים המוקצים לחקלאות ולשיפור הפריון, עיקר הגידול בייצור החקלאי העולמי עד 2021 יבוא מן המדינות המתפתחות. קצב גידול הייצור במדינות המתפתחות צפוי להגיע ל-1.9% בממוצע לשנה בהשוואה ל-1.2% במדינות המפותחות. עוד 680 מיליון איש צפויים לאכלס את כדור הארץ עד שנת 2021, כאשר קצב הגידול המהיר ביותר יהיה באפריקה ובהודו. העלייה ברמות ההכנסה והאורבניזציה יגרו

אחריהם שינויים בתזונה שיסיטו את הצריכה לעבר יותר מוצרי מזון מעובדים, שומנים וחלבונים מן החי. הדבר יפעל לטובת בשרים ומוצרי חלב בעלי ערך גבוה יותר, ויניע את הביקוש העקיף לדגנים גסים (coarse grains) ולגרעיני שמן כמרכיבים במספוא.

כלכלות מתעוררות יתפסו נתח הולך וגדל מן הסחר העולמי המתרחב במוצרי חקלאות

כלכלות מתעוררות יתפסו נתח הולך וגדל מן הסחר העולמי המתרחב במוצרי חקלאות. הבולטות ביותר הן מדינות כמו ברזיל, אינדונזיה, תאילנד, הפדרציה הרוסית ואוקראינה, אשר ביצעו השקעות משמעותיות לחיזוק כושר הייצור החקלאי. עד שנת 2021, יהיו המדינות המתפתחות היצואניות הראשיות של אורז, גרעיני שמן, שמן צמחי ושמן דקלים, דגנים טחונים, סוכר, בשר בקר, בשר עוף, דגים ומוצרי דגים.

מגמות עיקריות בתחום הסחר הבסיסיות

ייצור הדלקים האורגניים והסחר בהם צפויים להתרחב

הייצור העולמי של ביו אתנול וביו דיזל, המתרכז ברובו בברזיל, בארצות-הברית ובאיחוד האירופי, חזוי להכפיל את עצמו כמעט עד 2021. דלק אורגני מבוסס בעיקר על חומרי זינה חקלאיים וצפוי לצרוך נתח הולך וגדל מן התוצרת העולמית של קנה סוכר (34%), שמן צמחי (16%) ודגנים גסים (14%) עד 2021.

זרמי סחר דו-צדדיים של אתנול בין ארה"ב וברזיל צפויים לגדול

במענה להוראות ממשלתיות, צפוי הסחר בדלקים אורגניים בין ארצות-הברית וברזיל לגדול. מסמך התחזית הנוכחי צופה כי ארצות-הברית תייבא אתנול המופק מקנה סוכר בעיקר מברזיל כדי שזה יעזור לה לעמוד בביקוש המקומי שנוצר בעקבות המדיניות שלה בנוגע לשימוש בדלקים אורגניים מתקדמים, בשעה שברזיל תייבא אתנול זול יותר המופק מתירס בעיקר מארצות-הברית כדי לספק את הביקוש מצד הצי הגדול הקיים אצלה של רכבי flex fuel (המותאמים לפעול על תערובת של בנזין עם אתנול במינונים שונים). הביקוש בארה"ב לאתנול לשימוש בתערובות בנזין-אתנול עם אחוז נמוך של אתנול צפוי להיות מוגבל על ידי תקרת התערובת (blend wall) משנת 2016 ואילך.

אזור הים השחור צפוי למלא תפקיד גדול יותר

בתחום הדגנים, היחסים בין רמות המלאי לרמות השימוש יישארו מתחת לממוצעים ההיסטוריים, ובכך יציבו סיכון לתנודתיות מחירים עתידית. הפדרציה הרוסית, אוקראינה וקזחסטן צפויות להפוך למקורות חשובים בהרבה ליצוא חיטה עד 2021, אך לשונות ייצור גבוהה באזור זה עשויות להיות השלכות לגבי הסחר הגלובלי ותנודתיות המחירים בעולם. על פי התחזית, צפוי גידול בהיקף היצוא של אורז ממדינות תת-מפותחות באסיה, ואילו יבוא אורז צפוי לגדול באפריקה.

סין – היבואנית העיקרית של גרעיני שמן

ייצור ויצוא של גרעיני שמן ממשיך להישלט על ידי השחקנים המסורתיים, אך יצואניות עולות כגון אוקראינה ופרגוואי צפויות לתרום יותר ויותר לצמיחה העולמית ביצוא. סין, היבואנית הדומיננטית, תעמוד מאחורי יותר ממחצית היבוא העולמי הכולל. קצב הגידול בייצור גרעיני שמן בברזיל צפוי להאט מ-4.9% עד פחות מ-2% לשנה לאורך תקופת התחזית.

ברזיל חולשת על שוק הסוכר העולמי

הביקוש לגידולי סוכר לצורך ייצור מזון ואתנול יישמר בטווח הבינוני, וכך ישמר את מחירי הסוכר הגבוהים. מחזורי גידול בלתי רציפים ימשיכו לאפיין את שוקי הסוכר באסיה, ויביאו מדי פעם לתנודות סחר ותנודתיות מחירים גדולות. בגלל מעמדה הדומיננטי של ברזיל בשוק הסוכר, הקצאת יבולי קנה הסוכר שלה בין ייצור אתנול וייצור סוכר ממשיכה להיות כוח מניע מרכזי בשוק.

ביקוש גובר לבשרים יבוא בעיקר מן הכלכלות הגדולות באסיה, ממדינות המייצאות נפט גולמי ומאמריקה הלטינית, שם צפויות עליות משמעותיות ברמות ההכנסה. בשר עוף יעמוד בראש מגמת הצמיחה הזאת בהיותו המקור הזול והנגיש ביותר לחלבון מבשר, ויעקוף את בשר החזיר כענף הבשר הגדול ביותר עד סוף תקופת התחזית.

חקלאות ימית תעקוף את הדיג המסורתי

ייצור דגים הוא אחד המקורות המהירים ביותר בקצב צמיחתם של חלבון מן החי. פעילויות הדיג המסורתי (תפיסת דגים במים פתוחים) והייצור מחקלאות ימית ברחבי העולם צפויים לגדול ב-15% לאורך תקופת התחזית. ברם, הייצור מחקלאות ימית, עם גידול של 33%, יעלה עד 2018 על הדיג המסורתי כמקור העיקרי לדגים המיועדים לצריכה אנושית.

מדינות מתפתחות צפויות להפוך ליצרניות חלב חשובות ביותר

במדינות המפותחות צפוי גידול צנוע בצריכת מוצרי חלב, למעט גבינות ומוצרי חלב טריים, בעוד שבאזורים מתפתחים צפויה עלייה של כ-30% בצריכת כל המוצרים עד 2021. המדינות המתפתחות צפויות לעקוף את המדינות המפותחות בייצור חלב עד 2013, עם עליות ניכרות בסין ובהודו.

זמן לשינוי – מבט אל הטווח הארוך יותר

על הייצור לגדול ב-60% עד שנת 2050

הייצור החקלאי יצטרך לגדול ב-60% על פני 40 השנים הבאות כדי לעמוד בביקוש הגובר למזון. מדובר בתוספת של 1 מיליארד טון דגנים ו-200 מיליון טון בשר לשנה עד 2050 בהשוואה לרמות של 2005/07. ייצור נוסף יידרש גם כדי לספק חומרי זינה לייצור המתרחב של דלק אורגני.

הגידול בתפוקה צריך לנבוע מפריון מוגבר

בראייה כלל-עולמית, הפוטנציאל להגדלת שטחים חקלאיים מוגבל. סך הקרקע הראויה לעיבוד חזויה לגדול ב-69 מיליון הקטרים (690 מיליון דונם) בלבד (פחות מ-5%) עד 2050. ייצור נוסף יצטרך להתבסס על פריון מוגבר כפי שקרה במשך 50 השנים האחרונות. הגדלת הפריון תהיה אכן יסוד בהכלת מחירי המזון במצב של מגבלות גוברות על משאבים ותהיה גורם מפתח בצמצום חוסר הביטחון התזונתי בעולם. שיפורים בפריון בטווח הבינוני עשויים להתקבל בראש ובראשונה מצמצום פער הפריון במדינות מתפתחות, אך מתרחיש מובנה עולה כי ניתן לצפות שחלק ניכר מן התפוקה המוגברת של גידולים המשמשים כחומרי זינה יוקצה לייצור דלק אורגני.

קיימות משופרת היא קריטית

במקביל, קיים צורך הולך וגדל לשפר את השימוש בר-הקיימא בקרקע, במים, באקוסיסטמות הימיות, במאגר הדגים, ביערות ובמגוון הביולוגי הקיימים. כ-25% מכלל הקרקע החקלאית מנוונת מאוד. מחסור קריטי במים לחקלאות הוא עובדה קיימת במדינות רבות. אוכלוסיות דגים רבות נתונות לדיג-יתר, או נמצאות בסכנת דיג-יתר. קיימת הסכמה הולכת ומתרחבת ששינוי אקלים ואירועי מזג אוויר קיצוניים ירבו.

על הממשלות להבטיח סביבה תומכת

עידוד שיטות עבודה אגרונומיות משופרות, יצירת הסביבה המסחרית, הטכנית והרגולטורית הנכונה, וכן חיזוק מערכות החדשנות בחקלאות (למשל, מחקר, חינוך, הרחבת ידע, תשתית), לרבות אמצעים הנותנים מענה לצרכים הנקודתיים של חקלאים קטנים, הם אתגרי מדיניות חיוניים שזוהו בדו"ח הנוכחי. אמצעים לצמצום אבדן ובזבז מזון גם הם כלי מפתח לעמידה בביקוש הגובר ולשיפור הפריון בשרשרת האספקה.

© OECD

תקציר זה אינו מהווה תרגום רשמי של ה-OECD.
שעתוק תקציר זה מותר בכפוף לאזכור זכות היוצרים של ה-OECD וכותרת הפרסום המקורי.
תקצירים רב-לשוניים הם קטעים מתורגמים מתוך פרסומים של ה-OECD שפורסמו במקור באנגלית ובצרפתית.

ניתן להשיגם ללא תשלום בחנות המקוונת של ה-OECD, בכתובת www.oecd.org/bookshop/, למידע נוסף, ניתן ליצור קשר עם יחידת זכויות ותרגומים של ה-OECD, מינהלת ענייני ציבור ותקשורת, בדוא"ל: rights@oecd.org, או בפקס מס': +33 (0)1 45 24 99 30

OECD Rights and Translation unit (PAC)
2 rue André-Pascal, 75116
Paris, France

בקרן באתר האינטרנט שלנו: www.oecd.org/rights/

